

ДІЛО

Виходить щоденно передполуднем

РЕДАКЦІЯ
І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, П. пок.
Конто почт. шл. 143322.
Адреса для телеграм:
"Діло", Львів.
Гол. Редактор приймає від
11—12 год. передполуднем
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА:
Місячно: в кр. 4-30 зм.
За границею:
В Америці 1 долар, Франції,
Голландії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 750 ал., Німеччині 750 ал.,
Швейцарії 5 шв. фр., Чехо-
словацькій 30 ч. к., Румунії 150
лей, Болгарії 750 ал., Австрії
750 ал. — Зміна адреси 1 зол.

В СПРАВІ ОГолошень
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Розвал „П'єста“.

Львів, 30. жовтня 1927.

Багато енергії зужили „санаций-
ні“ чинники на те, щоб на розвали-
нах партій теперішньої реакційної
опозиції збити для себе політичний
капітал і з їх відломків утворити
сильне забороло власної політики.
Із найбільше і найдовше заходили-
ся „направлячі“ біля розбиття впли-
вового „П'єста“, в якому неподіль-
но панував хитрий і впертий Вітос.
Вже атом цього року на обласно-
му з'їзді „П'єста“ в Познані зарису-
вався в нутрі тієї Вітосової доме-
ни сильна опозиція проти його по-
літики. Однак тоді до розваду не
пришло, хоч на нього дуже занозо-
лося. Осінь ц. р. опозиція на
своєх верхах „П'єста“ ще більше
зміцнилася. Стапінський зпоза „П'є-
ста“ публікував ревелюції про за-
ключення Вітосом нового виборчо-
го пакту з хадеками і народними
демократами, пакту, що мав бути
повторенням славетного лянцкорон-
ського пакту тогочасного Вітоса з реак-
цією перед кількох літ, пакту, що
пів у наслідках до утворення, вже
„заслуженої“ тепер вісімки при ви-
борах до конаючого нині сойму.
Вітос, що пам'ятає і до смерті буде
пам'ятати свою роль у травневому
пресороті в Варшаві, що лише не-
щастю до нинішнього керівника
польської політики марш. Пілсуд-
ського, не міг, очевидно, ніяк зір-
нути з реакцією та перейти до спів-
праці з санаторами. На те не позво-
ляло йому впертість, не дозволяло
і почуття зневаги та намір помсти.

Тимчасом у партії появлялися
також голоси про потребу співпраці
з теперішнім урядом. Та всевладно-
му в „П'єсті“ і многовладному ко-
манду в державі а до того хитрому і
активному Вітосові вдавалося викру-
татися під такої неприємної персе-
ктивної політичної роботи. На що-
би відбутому з'їзді „П'єста“ опози-
ція атакувала Вітоса сильно, але його
становища в партії не захитала.
Зорисовані щілини покрив з'їзд ду-
же хитрими, дипломатичними ре-
золюціями і ухвалив вотум довіри
для Вітоса. Здавалось все в поряд-
ку, здавалось, що рахунки санато-
рів на розбиття впливового серед
польського куркульського села „П'є-
ста“ не здійснились і не скоро здій-
сяться.

Та це так лише здавалось. Заін-
тересовані чинники не склали зброї
і розвалу „П'єста“ не зрезигнува-
ли. Вони далі працювали послідов-
но над реалізацією своєї важкої,
прямі, але не неможливої до здій-
снення задачі. За зняття для до-
сягнення своєї мети вибрали собі
старого, сімдесятилітнього і вельми
впливового для польського селян-
ського руху сенатора Бойка.

Дня 26. жовтня опублікував сен.
Бойко „маніфест“ до „польського
селянського народу“, в якому осуджує
жорстоку політику Вітоса, твер-
дить, що Вітосові наслідком жаж-
ди до влади „перевернулося“ в голові,
що своєю спекулянтною політикою
випалює і запалив чистий прапор
„селянського руху“, що думає тіль-
ки про „особисті користі“, що „за-
був про багню по вузла“, що допрова-
див до такого стану, в якому
„селянський рух“ та „визиснувати з
„П'єста“, бо інакше пропаде сама
ідея „селянського руху“.

Далі сенатор Бойко — пише сен. Бойко

— не можуть керувати ні ті, що в літ го-
дили на користям, ні ті, що влітку керували
інших людських партій, що хлопський рух
розбили і до його об'єднання не допущають“.

Сен. Бойко закликає далі всіх, ко-
му дорога хлопська справа, купчи-
тися біля нього у боротьбі з „бруд-
ними“ типами та в праці над об'єд-
нанням усього польського селян-
ського руху.

„Вірний програмі — каже він — поль-
ський селянський рух, вірний аж до смерті
ідеалам хлопської громади, вірний бач-
ніщині, витягає свою стару, сирацьку до-
лошку до марш. Пілсудського, вірний ган-
боку, що під його прапором польські хлоп-
и надуть охорону і поміч у своїй неволі“.

Ось те гасло, яке кидає старень-
кий сенатор, нинішній віце-марша-
лок польського сенату, а колись по-
сол до галицького сойму і віден-
ського парламенту. Він заповідає
також видавання нової газети під
вимовним наголовком „Хлоп Поль-
ський“.

Нема сумніву, що тим разом са-
наторам вдалося заграти добре. Сен.
Бойко має великий мір і пошану се-
ред польського селянства. Він пра-
цював понад 30 літ над його полі-
тичною організацією, а й сам Вітос
є його учеником у політиці. „П'єст“
вдається тому від самих фундамен-
тів. Та суцїс акцій санаторів не
тільки в тому, що з таким трудом
репарований і монтований останні-
ми часами партійний будинок Віто-

са вадиться, а з ним коміть головою
в пропасть починає котитися і Ві-
тос, а ще більше в тому, що цей у-
дар по Вітосові відчує ще болючі-
ше народова демократія і вся інша
польська реакція, що готувала нову
виборчу вісімку, що рахувала на
хитрого віта в Верхославці як
на чотири тузи. Тому нічого дивно-
го, що акт сен. Бойка і його това-
ришів-сепаратистів з „П'єста“ (пос.
М. Домбровського, власника кра-
ківського „Люстр. Курєра Подзен-
ного“ і послів Косидарського і Ма-
слянки) старається ослабити в при-
людній опінії орган Ст. Грабського
„Слово Польське“, яке пише, що ві-
дмова Бойка остане, мовляв, без ні-
яких наслідків.

Щойно тепер, після катастрофи в
„П'єсті“ довідуємося, що численні
провідники „П'єста“ свідомі того,
що Вітос не витримає конкуренції
з Пілсудським на широкій політич-
ній арені, намагалися в ім'я рятунку
партії усунути його на деякий час
від керми та вислати до Америки
для пропаганди. Та Вітос вперся і
рад не послухав. Наслідком того і
діждався катастрофи. Однак не
треба думати, що він зложив руки,
що змінить свою тактику. Ні! Нав-
паки, він буде далі горюжитися, бу-
де далі накладати з реакцією, доки
не западеться цілковито у політич-
ну пірвану.

Перспективи радянської закордонної політики.

3 приводу відкликання Раковського.

Труднощі торговельних взаємин зі СРСР. — Розчарування європейських капі-
талістів. — Сумні вигляди для СРСР. — Немивуча льогіка подій.

Якже уложилися фактичні госпо-
дарські взаємини СРСР зі світом на
підставі тієї монополії в останніх
літах? З початку — і більшовикам
і всім їх контрагентам зі зах. Евро-
пи та Америки здавалось, що спра-
ва є цілком проста. Нормально тор-
гують зі собою приватні одиниці з
ріжних країн, тут-же мають торгу-
вати одиниці з державою. Звідки
малиб повстати труднощі? Та швидко
виявилось, що при монополії за-
граничної торгівлі товарообмін зі
СРСР в нормальних рямцях рішуче
неможливий. Старе економічне пра-
во голосить, що ввіз кожна держава
на ділі все оплачує власним виво-
зом. На довшу мету ніколи ніяка
держава не в силі оплачувати свого
ввозу готівкою, бо подаж її валюти
на чужих ринках необхідно доведлаб
до її обеззартнення і зрештою, за
виявом розмірно незначного купна
чужих валют в цілях льокати в них
капіталу (під цю пору нпр. доларів),
заграниця купує валюту даної дер-
жави все головним чином для опла-
ти імпорту з неї. А що більшовики
не мають що експортувати, бо для
поставлення експорту вони перше
потребують величезних кредитів
для віднову цілого знищеного тепер
народного господарства Росії, я-
ких то кредитів при більшовицько-
му державному устроєві і політиці
ніхто їм ніколи не дасть, то ясно,
що увесь господарський оборот Росії
з закордоном мусить обернутися
в дуже вузьких рямцях (нафта, збі-
жжє, шкери і т. д.) і при тому є такий
страшенно запаланий, важкий і
формалістичний, що в практиці
правду кажучи, рівний є нулі. Біль-
шовики все кричать про різні таєм-
ні умови які мовляв чинять ці або

другі капіталістичні держави зах.
Европи проти них, про організуван-
ня плянної економічної блокади
СРСР і т. п. Однак ці всі крики не
відповідають дійсності, і навпаки
— з боку всіх зах.-європейських
держав включно з Америкою, були
і навіть сьогодні ще є серйозні спро-
би налаштувати з більшовиками по-
змови найнормальніші господарські
взаємини. Правда, ніяка держава не
бажає собі комуністичної агітації в
себе і проти неї бореться, але —
здається — більшовики також не
дозволяють нікому втручатися в
їх внутрішню політику та проти та-
ких втручань виступають дуже
жорстоко і безоглядно. Коли отже
вислід всіх тих зусиль за останні
роки є такий мізерний, то вина ле-
жить тільки по боці більшовиків.
Ленінові і всім іншим більшовиць-
ким лідерам з початку здавалось,
що світ мусить бути в господар-
ських взаєминах зі СРСР, інакше
прийде в зах. Європі до катастро-
фи. Ленін цинічно кепкував собі —
твердаючи, що дурні зах. європейські
капіталісти кинувшись на росій-
ський кусок, самі прорвуть „спіль-
ний сайтовий фронт капіталу проти
СРСР“; в решті-решт дадуть йому
гроші на поставлення комуністич-
ного царства, яке потім завалить
зах.-європ. капіталізм. І справді з
початку здавалось, що так буде —
по просту тому, бо брехнею є
якийсь спільний господарський
фронт Європи проти СРСР. „Капі-
талізм“ є пушенням соціалізму в
курє збірним поняттям, за котрим
не стоїть ніяка збірна дійсність. На
ділі, різні народи господарства Ев-
ропи і світу мали все і мають різні,
часто якнайбільше суперечні зі со-

бою інтереси, і ніколи в житті про-
ти нікого „капіталізм“ жадного
„спільного фронту“ не є в силі со-
творити. Також фантазією є т. зв.
світовий фронт міжнародного про-
летаріату, про що проречисто гово-
рять факти дійсності.

Тому досвід „господарських вза-
ємин“ з більшовиками пройшов ко-
жен нарід окремо. Всі швидко так
попеклися на них і такі понесли
шкоди, що ці „взаємини“ всюди ав-
томатично та без жадної агітації
впали до нуля. Одні за одними по-
кинули Росію різні закордонні кон-
цесійні компанії, котрі там в медо-
вих місяцях непу повиростали як
гриби по дощі, більшість фірм, пе-
кликаних до життя для торгівлі зі
СРСР, скандально обанкрутилися і
— показала ілюзоричною думка
Леніна, що світ мусить торгувати з
більшовиками. Ні, не мусить! Є ба-
гато кращих і безпечніших інтере-
сів, чим інтереси більшовицькі, а ні
один світовий капіталіст не є аж та-
кий дурний, як гадав Ленін, щоби
йти на певну втрату свого гроша.

Тому в результаті довкруги СРСР
витворився під економічним огля-
дом певного рода „безповітряний
простір“. Русло нормальних госпо-
дарських взаємин попало цілком
в другий бік, ніхто за більшовиць-
кими інтересами не ганяється, світо-
ве господарство сконсолідувалося
без СРСР і ніхто надто не турбуєть-
ся тим, що тов. Сталінові і комп.
здалось би кілька чи кільканадцять
мільярдів доларів на dokonання ріж-
них господарських завдань. Оче-
видно, всі цікавляться подіями, які
доконуються в СРСР, бо він не ле-
жить ні на місяці ні на Марсі, тіль-
ки як євразійський блок творить
великий континент для себе. Тут і
там один чи другий капіталіст вихо-
дить з торта один чи другий родно-
нок, нпр. нафту, платину, то-що, але
це, очевидно, загального образу си-
туації в нічому не міняє.

А коли так, то нема в поодиноких
державках господарських груп, ко-
трі життєво були заінтересовані в
піддержуванні також і політичних
взаємин зі СРСР. Якби такі групи
існували, не помогли б жадні заку-
лісові інтриги чи пресова кампанія
ворогів. Навпевно, великі банки чи
капіталістичні групи торговців та
фабрикантів, життєво заінтересова-
них в „російському інтересі“, знай-
шли б і політиків, і пресові органи,
і політичні з'їзди, котрі не дозволи-
ли ворогам знищити їм їх заріб-
ків. Найкраще це виявилось в Ан-
глії. Не тому, що так хотів Черчіль,
льорд Біркенгед, Джойнзон-Гікс або
„твердолюбів“ — вдалося консерва-
тивному урядові Болдуїна так, роз-
мірно легко, довести до розриву з
більшовиками. Але тому, бо експорт
Англії до СРСР вносить півтора
проц. цілого англійського експорту.
В таких інтересах не є серйозно заін-
тересований ні англійський банкир,
ні наї промисловець або купець, ні наї
робітник, бо і останній, очевид-
но, акулі з промисловцем заінтере-
сований в такому експорті, котрий
дає спромозу зарібку англійському
робітничові.

Ось і найглибша причина, чому
також і у Франції нічого не помогло
всі любовні залицання та солодкі
обіцянки тов. Раковського. Вони зо-
всім не печуть, а мало кого гріють.
Франція економічно незаінтересо-
вана в взаєминах зі СРСР так само,

як і Англія. Але Франція держить ще на приписі вище представлена справа незаплатених кредитів, бо справді деякі кола дрібних французьких ренієрів бажали б бодай щось від СРСР одержати, і з їх опінією мусить уряд числитися, котрий і собі був би рад позбутися з голови „російського струпа“ та таким чином трохи облегчити видатки державного скарбу. А крім цього трають тут ролю ще також моменти чисто політичні, отже огляд на опінію лівих французьких кол, які страшенно ремстають на саму згадку можливості порівняння зносин зі СРСР та моменти дипломатичної гри з Англією, Німеччиною, Польшею і т. і.

Збираючи все вище подане до купи, треба сказати, що справа ще так швидко не закінчиться якимсь радикальним рішенням. Радше тут маємо до діла з повільним і затяжним процесом, котрого остання мета ще далеко вперед. Зайвим теж було б додавати, що і більшовики будуть зовсім берегтися зі свого боку доводити конфлікт до повного розриву. Бо для них тепер удержання контакту зі світом, а в тім числі з такою важливою державою як Франція — без сумніву: питання життя і смерті. Словом: і одна і друга сторона будуть намагатися різними дрібними уступками і різними паліативами „капарити“ так довго, аж поки всемогутня логіка фактів життя не заведе Франції там, де знаходиться тепер Англія, тобто „по ту сторону бар'єри“. Але поки що це ще тільки музика будуччини.

Д-р Павло Лисяк.

Фахові школи і курси „Рідної Школи“.

Що у нас зроблено досі в цій ділянці освіти.

Ми так довго не будемо повновартно написати, як довго не зуміємо заповнити всі духові й матеріальні потреби народу власними силами і засобами. Годі довше жити під передвоєнними категоріями! Мусимо адати собі зразок а того, що не тільки різництво але й промисл і торгівля становлять нині хребетний стовп кожної нації. Котрий наріз не зуміє створити власного промислу і валти у свої руки торгівлю, той завжди буде матеріально, а в слід за тим і морально залежний від тих народів, які на дотичній національній області розвивають свій промисл і свою торгівлю. Вказати на ті ділянки відповідні життєві потреби української нації — „Рідна Школа“ звертала і звертає пильну увагу на фахові школи і курси, щоб нашим витовнкам ремісничого й ку-

пешного стану дати на тім основі фахового аналізу, але й вишколити їх на овідомих, активних снів і домож рідного народу.

Концесіювання міністерством фахових шкіл для рідного промислу не можна було наразі повалити в той припин, що „Рідної Школи“ було не під силу анбудувати пригно на таку цілу будівлю, подати про бібліотеки, лібораторії, потрібні машини й ремісничі знаряди, сирієві та інші матеріали до виробу і т. п., як цього вимагає міністерський обіжжик а 1920 року, як передумови до уділення концесії на таку практичну школу для поодиноких ділянок промислу.

Натомість „Рідна Школа“, відповідно до місцевих обставин, закладає практичні курси ремесла і промислу у формі зразкових вартатів. І так заходами Кружка „Рідної Школи“ в Борщеві записано там практичні курси ткацтва й килимарства для виробу полотна, обривів, паєрів та коверців, які під управою фахового учителя п. Гураля розвиваються прегарно й дають почин до рідного текстильного промислу на Поділлі. З тою метою основано окрему кооперативу „Повіємо“, яка має перед собою дуже гарну будівлю. Тепер Кружок „Рідної Школи“ в Борщеві заходиться біля заснування слюсарських та ковальських зразкових вартатів.

Під протекторатом „Рідної Школи“ є зразкові слюсарські вартати кооперативу в Радеківі, які здобувають призначення не тільки у своїх, але й у чужих.

Заходами „Рідної Школи“ основано кооперативні слюсарські вартати в Перемисльну під управою фахового майстра.

Кружок „Рідної Школи“ в Носові перебрал від „Гуцульського Мистецтва“ на свій рахунок зразкові слюсарські вартати, для яких будується саме окремий поверховий будинок.

Щоби притягнути також наше жіноцтво до практичної продукційної праці, улаштовано заходами „Рідної Школи“ цілу низку курсів шиття і крою, як у Винниках під Львовом (2 курси), в Лисиничах біля Львова, в Галичі (2 курси), у Войниліві (2 курси), в Белзі і т. д. Кружок „Рідної Школи“ в Галичі робить заходи з метою устроєння курсу для науки варення й печення та взагалі домашнього господарства. Також робиться підготовка до заснування в Галичі (в Залужці) садівничо-огородничої школи враз з курсами з області різьництва й тону худоби (з поблизу до Крилюс); все те має бути оперте на дійсно зразкові заведення Тернопілля.

І. ДРЕКСЛЕР і сини
П. Л. КАПІТУЛЬНА 2
КОВДРИ і МАТЕРАЦИ

В розатинській гімназії „Рідної Школи“ є зразкові шевські вартати, в яких минулого шк. року побиало науку 44 учні.

При всепародній дієчій школі ім. Шевченка у Львові відкрито в цьому шк. році практичний полудневий курс для дічат, який обіймає науку шиття і крою біла й сукоп, артистичні жіночі роботи, писання на машині, стенографію, переплетництво і молярство.

В намір поширити сітку практичних курсів і зразкових вартатів також на різні інші роди ремесла й на інші місцевості. Однак провладування цього залежить від фінансів і від місцевої ініціативи.

„Рідна Школа“ подбала про заснування фахово-доповнюючих вечірніх шкіл для ремісничої молоді що побирає у ремісничих різних фахів практичну фахову освіту. Школи ті концесіювані з повними правами державних шкіл. Тільки цією оцінкою такої фахово-доповнюючої школи допускається термінаторія (ок) до іспитів на челядників. Досі існують ось такі фахово-доповнюючі школи „Рідної Школи“, до яких приймається ремісничу молодь зі шовайменше учнівською 4-класною всепародньою школою від 14—18 літ життя.

Мужеська фахово-доповнююча школа у Львові, при вул. Городенській ч. 95. До приготування і перших класів приймається учеників-термінаторів усіх фахів, до других класів слюсарів і шевців, а до третіх класів слюсарів і отоларів. Управителем цієї школи є інж. Іван Кандя. До цієї школи ходило в минулому році 134 учнів-термінаторів, на цей (1927-8) шк. рік вписалося вже 144 термінаторів. Ремісничу молодь папилає до школи далі.

Міноча фахово-доповнююча школа у Львові при площі св. Юра ч. 5. До приготування, перших, других і третіх класів приймається учеників-термінаторів різних фахів. Управителькою цієї школи є директорка Софія Федораківна. До цієї школи ходило в минулому шк. році 154 учеників-термінаторів, на цей шк. рік вписалося 64 термінаторів і вписуються далі.

На тих самих умовах, що у Львові, засновано й по деяких містах Східної Галичини такі школи, а саме:

Мужеська фахово-доповнююча школа в Станиславіві під управою п. Осипа Копачицького мала в минулому шк. році 120, а в цьому шк. році вписалося вже 102 учнів-термінаторів і вписуються далі.

Мужеська фахово-доповнююча школа в Перемисльній під управою інж. Василя Гачака мала в минулому шк. році 145 учнів-термінаторів. Цього 1927-8 шк. року ця фахово-доповнююча школа значно поширилася й обіймає 4 класи а 10 відділів, а саме: класи підготовача і перша по 1 відділові, а класи друга і третя по 4 відділи (для металів, слюсарський, кравецький і шевський). Вписа-

лося досі 178 учнів. Управу школи веде інж. М. Вассараб.

З новим шкільним роком створено нові фахово-доповнюючі школи, а саме мужеську в Коломиї під управою дир. Василя Пилипівського і жіночу в Перемисльній під управою п. Ольги Шиняковської. Крім того наспіла концесія на мужеську фахово-доповнюючу школу в Тернополі. Робляться заходи около заснування фахово-доповнюючої школи в Дрогобичі.

Де нема змоги інакше подостати потрібних фахових сил чи яких інших причин заснувати правильну концесіювану фахово-доповнюючу школу, там слід бодай подати бодай про ремісничі вечірні курси.

(Довідається буде.)
Ін. Герасимович.

В минулому шкільному році відбулися в Коломиї ремісничі вечірні освітні курси.

За кулісами комісарщини.

Госп. Черкавський далі інтєресується долею „Народнього Дому“.

З дотички, розікритої адеградуючої комісарщини Народнього Дому, освідомивши Львом Черкавським, довідаємося, що на день 1. листопада п. р. скликало у Львові довірчому параді членів тої устави, на яку запрошено таж митр. Шеніцького. Ця парада мала обговорити способи санації відносин і майна Народнього Дому.

У своїй дотичній г. Черкавський розправляється в недавню видану дотичкою п. а. „Рускій Народній Інститут“ „Народній Дом“ во Львові і отараніа о его реактивізація, що повалася за підписом: „Львівські члени Народнього Дому, а в якій пороблено йому дуже поважні заклиди. Не маючи тої дотички під рукою, не можемо означити спититися ширше на тих заклидах. Всеж таки варто з дотички г. Черкавського навести дещо цікавого.

Нав в даному моменті обходить, розуміється, менше оборона Черкавського, що, мовляв, він не розстрачував майна Народнього Дому. Про цю справу у нас писалося не раз, чим займається тепер і львівський суд. Зате інтєресно буде подати, що г. Черкавський видав з фонду Н. Д. за пенсій рік свого комісарування в Нар. Домі 43.000 зол. на Обществу Катковського, Родничий Союз, Рускій Реніа. Союз, стипендії і бурж. „для учащейся молодежи“.

В іншому місці дотички говориться, що теперішній комісар Нар. Дому др. Вербицький назначений на місце Черкавського — як його кандидат. При тому Черкавський хвалиться, що кандидат на комісара т. зв. групи Лисованського, радн. Курилович, який домагався допущення до „братів“ українців, переша.

6 ще одно цікавие місце в дотичній г. екомісара. А саме наводять він пораду б. вояводи, а також інших члени-

Р. Д.

Адвокатура, Нація і права української мови.

(Продовження).

Нація мусіла би рішиться сама на щось одне і відповідно до того повести боротьбу за інтерпретацію такого поняття. Що таку боротьбу можна перевести з успіхом, маємо на те докази, наприклад: на означення нашої нації вжито в тих законах слова „руский, русинский“. Якщо адвокат українець написав на позві, що домагається видання присуду також в мові українській, судді подяк часто відмовляв бажанню, кажучи, що закон такого терміну не знає. Щойно завдяки відомій акції української адвокатури, при допоміж правних засобів, видано недавно розпорядок львівської Апеляції, котрим дозволяється вживати означення „український“ як ідентичного з означенням „руский, русинский“.

Закон каже, що у відношенні сторін до залізничних і поштових урядів у всіх інстанціях обов'язує мова польська. Але знаємо вже тепер випадки, що Дирекція Залізничної не відкинула українського писання адвоката українця який упо-

минався за відшкодування для свого клієнта, а Дирекція пошт була шире закопотає, що мала би зробити із довгим українським письмом, редагованим у формі подання в якому сповіщається Дирекцію про дуже важні надужиття і крадіж в якомуш поштовому уряді, при чому ситуація така, що кожна година проволочки може грозити не обчисленими стразами. Чи відкинути подання тому, що писане не по польськи, не читавши його?

Врешті таке становище нації ослаблює і позицію тих державних урядовців Річпосполитої, суддів, урядників судових канцелярій, урядників адміністраційних, скарбових і т. д., що є членами української народності і хотіли би зі своєї душі причинитися зі своєї сторони до здобуття нації її прав. Що адвокати є в тім положенні найбільше експонованим, найбільш здатним до боротьби, суспільним станом, який виділює із себе націю, в тому не може бути сумніву. Між українською адвокатурою як станом, а українською нацією як колективом — якщо можна так висловитися — колективним клієнтом української паєстри, мусить врешті прийти до повного виснаження тих справ і порозуміння, якщо нація не має втратити решти своїх

прав і стати культурним смітниськом, на якому буйно виростуть коштовні квіти тих, що пають над нею.

Закон з 31 липня 1924. В. З. Ч. 78. поз. 757 постановляє в арт. 4., що в судах з місцями осідку в Окрузі Апеляційного львівського Суду а також воевідствах Волинському і Поліському і т. д.: „Адвокати й інші заступники сторін української або білоруської народності в справах, в яких заступають сторони своєї народності, мають право уживати матірньої мови, за винятком промов перед судом вируючим, які вільно виголошувати в матірній мові тільки перед судами львівської апеляції“. А в 3. і 5. арт. постановляє, що в цілому ряді означених ним випадків в судах нижчих інстанцій були усякі рішення, протоколи й документи, а перед Найвищим Судом усіх вироки, оречення і подагдження на домагання були списані у двох мовах т. е. державній і українській у справах, в яких Найвищий Суд є інстанцією для судів, що мають осідок в окрузі львівської апеляції. Постанови арт. 4. надзвичайно важна, бо вона утворює свого роду адвокатський примус національний для членів даної нації.

Річ в тім, що лише адвокат українця має право виступати іменем клієнта українця в українській мові. Такого права не має ні адвокат поляк ні жид. Розуміється, що говорячи про примус, маємо на думці примусовість положення шануючого себе, ідейного члена нації, який не маючи адвоката українця, був би примушений шукати допомоги правного речника іншої нації, що ажваив би лише мови польської, бо української вживати не має права. Законодавці певно рахувалися зі слабим розвитком адвокатури, особливим на Волині та інших землях за сокальським кордоном і надіялися при допоміж такої постанови закону загальмувати на довгі літа боротьбу українського населення за права мови. Але рішучасно дають ці закони до зрозуміння нації, що вести успішно боротьбу за права своєї мови можна лише при допоміж національної адвокатури. У наших відносинах повинно бути так, що в кожній місцевості, де є повітовий Суд, повинен бути шовайменше один а правильно два адвокати українці, а при Окружних судах значно більше. Бо щойно тоді може бути забезпечений успіх в боротьбі за права мови.

(Продовження буде.)

„ОЛЬКА“ НАЙБІЛЬШИЙ ВИБІР ТРИКОТАЖІ РИНОК 35.

біля „Народної Торговлі“

„Парамант“ в. а. „Готель Інтернаціональ“, в оригіналі „Готель міста Львова“, що дала привід в Італію до великих демонстрацій. У головній ролі Поля Нері. — В „Аполло“ „Поміжбна ніч“. — У „Фатоморгана“ на підставі поезії французького письменника Батая „Сатана в шовках“.

Заходом Українського Правничого Товариства відбудеться в понеділок, дня 11. жовтня о год. 6 вечером в залі Вєсїди відчит Вл. прокуратора Григєвєцького п. а. „Новє польське прєсєвє право“ (Рєспублїкє прєзїдєнтє Рїчїспєсїлїтї) з 10. травня 1927. Дї.Вак. ч. пов. 308). Гєстїм рєдї.

Особїстї вїстї. Учаснїк свїтєвєї вїлїї, старшїна б. У. П. А. гєлєвє Українського Студ. Т-ва прїроднїкїв і матєматїкїв у Прагї п. Бабїк Васїлї, рєдєм в Дусєвє, прємїшлїнського повїту, прїмудувєлє днї 14. жєвтнї ц. р. в алїї Карлєвєго унївєрситєту в Прагї на док-тора прїроднїчїх наук.

Кушнїрськє рєбїтнє Пєтрє Карпїкє є прї вул. Курнїкї ч. 11. а. 1. пов. 833 1—1

Дописи.

ЗБАРАЖ. (Добїннїй концєт). В суботу днї 22. жєвтнї 1927 прєжївєлє Збаржє нєзвчїяно мїлї хвїлї на концєртї, яєго анїсєлєцїєм бєлї: спївєчкє Андє Остєпчїкївнє, пїєнїсткє Ірїнє з Зєчїкївськїх Гєврілїєвєчкїх і спїлєк Лєв Кєаснїєпєрє. Увагє цїлєї аудиторїї, якє вшєртє вїсєпєвнєлє вєлїкє салє „Соколє“, прїхувєлє спївєчкє Андє Остєпчїкївнє свєєє спїлєчкєє єрудїцїєє, музїчнїм знєннїєм і свєєє мєгєтнїм гєлєсєм. Артїсткє пїдїбрєлє сєбї в прєграмє згєдєнєго концєрту сємї добїрїх, дужє цїннїх творїх українськїх, нїмєцкїх, італїєськїх, росїєськїх і їн. композиторїєх, як тєжєкє українськїх народнїх пїснїх. Тєжє не дївє, що аудиторїє нєгєрєдїжувєлє спївєчкє з кожнїм пї вїстєуєм фрєнєтїчнїм ослєскєм, як пївєчєкє з кожнїм рєдєм з єнтузїєзїєм вїсєлєлє пїєву на сцєнї. Прєстєє євєрєувєлє аудиторїє свєєє гєрєє на фєртєлїкї пїєнїсткє Ірїнє Гєврілїєвєчкє. Вєршєк артїсткє ослєхнєлє вєнє свєєє гєрєє в сєлє: *F. Liszt — Rapsodie H. Hongroise*. Тєжєкє прї шїї тєчїї ослєскєм нє бєлє кїпчє. Нєшє спїлєк сєнєр Лєв Кєаснїєпєрє збєлєує сєбї тєжє слєву лєбїмнїє публїкє. Тєжє не дївє, що крїм прєграмовїх тєчєх (врїє в „Гєлїкї“, „Жїдїлїкї“) мєсїє артїст шє довго і кїлькє рєзїє спївєлє на блєжннїє одушєвєлєнє публїкї. Пєбєжєтї бї абєрєжєннєм, шєбї нєбєлєком мєлї нєгєдєу пєчутї трєтїє з чєргї концєртї і зновє мєлї вїтєтї на сцєнї лєбїх і дєрєгїх концєртєнтїєх. — *Гїст.*

Перегляд українських інвалідів.

Комунїкат.

Чергєвї лїкарськї оглєднїє і рєєстрєцїє їнвалїдїв УГА. вїдбудєтєсє: В суботу днї 5. XI. ц. р. в Соколї в салї „Мїшлїнськєго Кєсїнє“ в гєд. 9-їє прєдпєд. для їнвалїдїв УГА. з повїтї: Соколї, Рєвє Руськє і Рєдєхїє. В пєдєдїлок днї 7. XI. і вївєторєк днї 8. XI. в Стєнїслєвєвї вїд гєдїнї 8—10 прєдпєд. прї учєстї д-рє К. Вєсїдїкї і тє днї 7. XI. для повїтї Стєнїслєвє і Бєгєрєдєчнїє, а днї 8. XI. для повїтї: Кєлєш і Тємєчє. В чєтвєр днї 17. XI. в Тєрїєпєлї в гєд. 9-їє прєдпєд. в чїтєлнї „Прєсїлїтї“, вул. Мїшєнєчкє 11, для повїтї: Збаржє, Збєрїє, Зєлєчїє, Сєлєтє, Тєрєбєлє і Тєрїєпєлїє. В суботу днї 19. XI. в Яворєвї в гєд. 10-їє прєдпєд. в кєнєслєрїї д-рє Ст. Кушнїрє для яворєвськєго повїту. Кожнїй їнвалїд УГА. обєвєзєннїє вїсїтїсє до прєгєдєдї і прїнєсїтї з сєбєє пєсїєдєк від пєрєхїлєннєго урєдєу тє чїтєлнї „Прєсїлїтї“ або кєопєрєтївнї прє тє, кєдї тє в шїїєї армії стєв їнвалїдом, а крїм гєго потвєрєдїжєннїє гєрємєдськїм урєдєом пєкєлєднїй вїкєз мєлєтєкєєго стєнєу.

УПРАВА УКТОНІ. У ЛЬВОВІ.

Нові книжки і видання.

Журнали:

„Жїтїє і Знєннє“ ч. 2. Рїє І. Львїє 1927. Цїє їнєстрєвєннїє пєдїєрїєно-нєкєуєєїє журнал вїдєє „Прєсїлїтї“. Змїст шєго тїєлє тєкїє: І. Рєкєвськїє; 3. жїтїє і знєннїє: І. Штєчнєкє; ІІ. Однє в прїчїнї пєвєнєї. В. Вєрєбєчє: Пєрєсєдїжєвєннїє збїжкє. І. Крїшєкєнєкє: Мїстє і прємїєлє з кїлькїх чєсїє. М. Гєлєбєлє: Нємєтїє мїнєуєлєго Українє в Зєхїднїй Єврєпї. В. Дєрєшєнєкє: О. Кєбїлєнєськє. І. Мєлєнїєкє: нє Кємєчєткє. В. Нєрїєкїє: Бєрєсїє. Вєсєчїєнє.

„Жїтїє і Рєвєлєуцїє“, шємїєсєчнїй журнал гєрємєдськєго жїтїє, лїтєратурнїє і науки. Рїєнїє III. ч. 9. зє вєрєсєм. Вїдєє: Дєрєжєвє Вїдєлєннєго Українє і Харкєвї. Змїст: О. Лєн; Нємєє слє. В. Мїєнєкє: Тї пєкєрєсєнє юнєстє. Т. Осьмєчєкє: Дєрєгємє Н. Н. М. Дубєвїєкє: Жївнїє днї. В. Снїєжнїє: Гудєтє, гудєтє шємїєдї пєгєнїє. Г. Кєсєчєнєкє: Блуднїє снїє. М. Чєрємїшнє: Пєрєбєчє сєрєвє. Я. Кєтурє: Зє дєсєтє „орє“. І. Шкєрупїє: Прєлєкєторє. А. Харчєнєкє: Зєстїєчїє у Дєурї. Б. Тєрєтє: Гєрємєнїє і сївїнїшнїє. Ф. Вєхтїєнськїє: Штєтїє. Е. Кїрїлєкє: О. Слєсєрєнєкє. Р. Зєкєдїєнськїє: М. Чєрємїшнє. Ю. Мєжєнєкє: Актуєлнїє вїтєннєє українськєї бїблїєгєрєфїє. Е. Тєрлїє: Знєв прєо фрїєдїєзїєм тє мїєстєчнє. В. Пїдмєгїлєнїє: Ієвє Лєшчїєнськїє-Нєчєуї. П. Бєлїєцкїє: Єтєдїє з їєстєрїї українськєї їнєгїє. М. Сїєсєкє: Трєбє дєбєтї прє рєсє. 3. потєчнїєх їнєтєтєкє. Сєрєд кнїжєк тє жєурнєлїє.

„Sprawy Narodowosciowe“ R. I. № 4 z miesiąc czerwiec, sierpień i wrzesień 1927 r. Treść: St. J. Pastrocki: III-ci Kongres Mniejszości Narodowych w Genewie. Wł. Wierhorski: Naród litewski jako typ biologiczny i cywilizacyjny. Z. Stojński: Litwa i rozciąganie Niemców w Polsce. M. Feilński: Program polityczny U.N.D.O. Leon Wasilewski: Roski, ruskowski czy ukraiński.

Памїтєйтє, що вєєнїє збїрнїє на нєгрєбнїє на мєгїлї І. Фрєнкє трєбє пєсїлєтї до Цєнтрєбєнєкє, Львїє, Рїєнєк ч. 10. І. пов. на шєднїчєу кнїжєчкєу ч. 7910.

ОПОВІСТКИ.

Нєрєднїєї зїєд УНДО в Рєвї Руськїєї. Пєвїтєвїй Нєрєднїєї Кємїтєт УНДО в Рєвї Руськїєї пєвїдємлєє, що пєвїтєвїй нєрєднїєї зїєд вїдбудєтєсє в пєнєдїлок днї 14. лїєстєпєдє 1927 в 1-їєй гєд. пєпєд. в салї Нєрєднїєго Дєку в Рєвї Руськїєї з тїєм дєннїм пєрєдєкєм: 1. Отвєрєннє зїєдє. 2. Вїбїр прєзїдїє зїєдє. 3. Звїт Кємїтєту з дїєлнєстїє. 4. Рєфєрєтїє вїдпєрєчнїєкїє Цєнтрє. Кємїтєту УНДО у Львєвї: а) Прє пєлїтїєчнє пєлєжєннєє українськєго нєрєдєу пїд тєпєрїшнїєу хїлєє; б) Прє пєлїтїєчнїє і орєнєзєцїєннїєє зєдєннїє УНДО. 5. Вїбїр Пєвїтєвєго Нєрєднїєго Кємїтєту і вїдпєрєчнїєкїєх на Нєрєднїєї Крєсїєнїй Зїєд у Львєвї. 6. Внєсїє ії їнтєрпєлєцїєї. Вєстєу на зїєд зє прєзпєшєннїєм на ослєсїє 2 зєкєну прє абєрїє. Зєпрєшєннїє вїсїлєтєсє мєжєм дєвїрє і члєнєм пєртії пєчтєю єкєрємє. Яєкїє хтє з члєнїєв зєпрєшєннїє нє дїєтєє, зєвєлїтє пє вїбїр їєго зєгєлєсїтїсє у прєзїдїє Пєвїтєвєго Кємїтєту. — Зє Пєвїтєвїй Нєрєднїєї Кємїтєт УНДО в Рєвї Руськїєї: Лїєбїємїй Дєнїлєвїч гєлєвє, Мїхєлє Чїє сєкрєтєрє.

Жїнїє Вєрєжєнїєцнїє, пєзїр! Звїчєчнїє Зєгєлнїє Збєрнїє фїлїє „Союзє Українєк“ в Бєрєжєнєх вїдбудєтєсє днї 2. XI. ц. р. в мєлїє салї „Нєлїє“ в гєдїнї 6-їєй пєпєдлєдї. Кєдї на ознєчєнїє чєсє нє яєлєдєсє бї вїдпєкїєдєє чїєлє пєнє, тє тї сємї Збєрнїє вїдбудєтєсє в 7-їєй гєдїнї бєз оглєдєу на чїєлє пєрїєсїтїєх. — Зє Вїдїлїє: Бєлєкє Олєнє гєлєвє, Кєрдєбєвє Юлїє сєкрєтєрєкє.

Бєєлєпєтнє Бїєрє пєсєрєдїєнїєцїєє прєцїє прї Союзї сєлєєнськїх сїлєкєу у Львєвї, Рїєнєк 10. II. пов. пєвїдємлєє, що крїм нєкєвєлїфїєкєзєнїєх сїлє пєшєкуєтє прєцїє: 1) абсєлєвєнт фїлєсєфїє лєкцїє або кєнєслєрїєнїєї прєцїє у Львєвї; 2) учїтєлє, вїдєлєнїєї їз Зєкєрєпєтєтє, шєкєє жєгєнєбєлєдїє зєнїєтїє; 3) тєлїєєрє, тєрєгєвєлєннїєї пєчїєнїєкє, хлєпєшє до нєкєує і пєкєрє, їнєстрєкторє до вєдєннєя курсїє шїтїє і крєїє, двєх хлєпєшїє і дїєчнїє до гєсєпєдєрєськєї прєцїє на сєлїє. Вїєлїє мїєсєє днїє прєцїє: в пєвїтєвїє мїєстїє і повїтїє пєтрїєбнє лїкарє. Інформєцїє в Бїєрї пєсєрєдїє прєцїє. — Прєсїємє вєїє українськїєї орєнєзєцїєїє їє устєновїє пєдєвєтїє нємє зєгєлєшєннїє прє вїєлїєу прєцїєу в сєбє тє прїємєтїє до прєцїє тєлїєкїє українськїх бєзрєбїтїєх. — Бєєлєпєтнє Бїєрє пєсєрєдїєнїєцїєє прєцїє прї Союзї сєлєєнськїх сїлєкєу Львїє, Рїєнєк ч. 10, II. пов.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

ЗА золото, срібло, бриланти платити найвищі ціни Ропши, Сикстуська 16. 733 6—6

СТУДЕНТ прав, пошукує лекції без огляду на місцевість з круга середніх шкіл, видільових і всенародних на доглядних умовах. Зголошення Володимир Балашчик, студ. прав Свобода Золота п. Козова. 1-2

УМОВЕ НЕДУЖИЯ хлопчєвїт 18 блондин Семєє Стєєсєкє рєдєм з Дєвїєїє кєлєсєуєїє вїдєлєнїєє зїє шїтєлєє у Львєвї тє прєпєвє бєз вїєтїє. Прєсїєтєсє вєїєх вїєр. Отцїє Пєрєхїє і Грємєдськїє урєдїє, як шє прїдєрєжєлїє бїє їєго, пєвїдємлєтїє Вєсїєлє Лєшєє, Дєвїє Кєлєсєуєкє п. Кєлєшє.

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

Спецієлїєт нєдєг лєгїєнїє, сєрцїє і жєлєдєкє

д-р Фелікс Ган

Львїє, Гєрєдєєцькє 46.

646 Пєрєсїєлєннїє Рєнтгєнєм 24—24

Спєцієлїєт вєн їєкїєр. нєдєг д-р І. МУНЦ 6. сєк. вїд. і Львїє шїтєлєє Д-р І. МУНЦ 6. сєк. вїд. і Львїє шїтєлєє в нєдїлї вїє 9—1. Львїє, Аєнїєлє І, рїє Пїєсєдєськєго (Пєнєськєї) тєл. 48-01.

ДЕНТИСТ

Б. ЛЬОКЕР в СТАНИСЛАВОВІ вул. Собієськєго 14.

Спєцієлїєтнїє: бїлї корєнїє, шїтєчнїє зубїє бєз пїдїєбїєннїє, мїєстїє бєз корєнїє і бїєлєннїє зубїє. — Прїєстїєпнїє цїєнє — дє 794 гїднїє услїєвє. 21—?

АДВОКАТ

д-р Волєд. Стєрєсєлєськїєї вєрнїєв і вєдє від 20. жєвтнїє 1927. свєю прєдєвєєннїєу єдвєкєтєськєу кєнєслєрїєю у Львєвї прї вул. Крєшєвськєго 23/II.

РІК ОСНУВАННЯ 1889.

Ф. ЕЛІКС І ЮЛІЯ ЛЮБЕЛЬСЬКІ жїнєчїє і мєжєськїє гєтєвїє і нє зємєлєлєєннїє Прїємєє вєїєлїєкїє пєрєрїєбїє.

Дєгїднїє єплєтїє Рутєвськєго 5. Цїєнє нїєзкїє Тєл. 48-70. Тєвєр дєбїрнїє л ь в і в.

Знєннїєї зїє сєлїєднєстїє мєгєзїєн жїнєчєїєї кєнфєкцїєї

„MAISON CHIC“ Львїє, Сїєкєстєськє 1

лєскєвє пєвїдємлєє, що крїєм вєїєлїєкєї жїнєчєїєї кєнфєкцїєї, спєцієлїєно пєшїєрєєлє вїдїєлє ПЛєЩїєв і ТРїєКОТєжїє чїєм дєє нєгєдєу зєосмєтїтїєсє в нєїєкрєшїє мєдєлїє пєлєщїєїє і нєїєлїєшїєїє трїєкєтєжїєїє по дужє прїєстїєпнїєм цїєнєх. 835 1—2

Прєєїємє о лєскєлїєїє вїдєлєдїєннїє бєз прїємєсєу купїє. — Пєзїєр нє фїрмє „Maison Chic“

Чи розумієте вагу кооперації?

Якщо так, то Ви будете купувати набіл, головню

найліпше десерове масло

тільки в skleпах

„МАСЛОСОЮЗ“

Львїє:

Рїєнєк ч. 10. — Кєстїєшкїє 1. а. — Сєпїгїє ч. 21. Зїєблїєкєвїчє ч. 49. — Жєвкїєвськє ч. 11.

Стрїєй	Стєнїслєвїєв	Кєлємїєнїє
Шєвчєнєкє ч. 5.	Сєбїєськєго ч. 28.	Шєвчєнєкє ч. 25.
Тєрїєпєлїє	Пєрємїєшлє	Сємбїєр
Мїєчєкєвїчє ч. 41.	Рїєнєк ч. 23.	Кєстїєшкїє ч. 11 а.
Дрєгєбєнїє	Зєлємєнєкє	Ярєїєчє
Стрїєйськє ч. 14.	(сєзєнєвє)	(сєзєнєвє)

ХОЛЕСКИНАЗА

Г. НЕМОВЕВСКОГО

лічить:

жєвчєє кємїнїє нєдєгїє пєчїєнїє і пєрємїєнїє мєтєрїєї.

Вєршєвє, Пєвїє-Свєт 5

Тєлєфєн 504-96.

Наміння сходить без болю

а такїє устєєтє цїєком!

ПОЗНАКИ

(Пєчєтєкєвє): Бїлє в бєкєх і пїдсєрєцєвїєм дєлїє (дє сєхєдїтєсє рєбрє). Пєбєлєвєннїєє в пєчїєлїєїє Пєхїєлє до обєстрїєкїєї. Обєлєжєннїєє жєєк. Вїдєбїєннїєє гєлєзємїє. Здєттє, бєлєкєтїєлєє в кїєшєкєх. Бєлїє і зєвєрєтїє гєлєвїє.

(Пїдчєєс єтєкїєвїє): в дєлїє і пєчїєлїєїє сїєлїєннїєїє бїєлє, шє рєсєхєдїтєсє в зєднїє чєстїє — в лєс — в хрєстїє — і сїєгєє єж пїд лєзєтєкїє. Здєттє чєрєвє рєсєзєдїжєвєннїєє рєбєр, пєртїє нє вїдхєдєєує кїєшєкєу. Дєкєдїє вєннїє жєвчєу. Зїєкїєїє пєтїє, жєвчєчєкє.

331 Дєкєлєдїє їнформєцїєїє в брєшїєрєх 2—2 Г. Нємєвєвськєго.